

Bohoslužba 11. september 2022

Bétel – dom Boží

Piesne: 153 321 285 482

Suma ev.: „Neodplácajte sa zlým za zlé ani zlorečením za zlorečenie, naopak, vy žehnajte, lebo ste boli povolaní, aby ste sa stali dedičmi požehnania“. (1Pt 3,9)

Lekcia: 1M 28,10-22 – Jákobov sen

¹⁰ Jákob odišiel z Beér-Šeby a šiel do Charánu. ¹¹ Došiel na miesto, kde prenocoval, lebo slnko už zapadalo. Vzal jeden z kameňov, čo tam boli, dal si ho pod hlavu a ľahol si tam. ¹² Vo sne videl rebrík postavený na zemi, ktorého vrchol sa dotýkal neba. Boží anjeli po ňom vystupovali a zostupovali. ¹³ Nad ním stál Hospodin a hovoril: „Ja som Hospodin, Boh tvojho otca Abraháma a Boh Izáka. Zem, na ktorej ležíš, dám tebe a tvojmu potomstvu. ¹⁴ Tvojho potomstva bude ako prachu zeme. Rozmnožíš sa na západ i na východ, na sever i na juh. V tebe a v tvojom potomstve budú požehnané všetky rody zeme. ¹⁵ Ja som s tebou a budem ťa chrániť všade, kam pôjdeš, a dovediem ťa späť do tejto krajiny. Neopustím ťa, kým nesplním, čo som ti sľúbil.“ ¹⁶ Keď sa Jákob prebudil zo spánku, povedal: „Naozaj, Hospodin je na tomto mieste, ja som to nevedel!“ ¹⁷ Báľ sa a povedal: „Akú hrôzu vzbudzuje toto miesto! Nie je to nič iné ako Boží dom, toto je nebeská brána.“ ¹⁸ Jákob včasráno vstal, vzal kameň, ktorý mal položený pod hlavou, postavil ho ako posvätný stĺp a zvrchu ho polial olejom. ¹⁹ Tomu miestu dal meno Bétel. Pôvodne sa to mesto volalo Lúz. ²⁰ Vtedy Jákob sľúbil: „Ak bude so mnou Boh, ak ma bude chrániť na ceste, na ktorú som sa vydal, ak mi dá chlieb na jedenie a šaty na oblečenie ²¹ a šťastne sa vrátim do domu svojho otca, Hospodin bude mojím Bohom. ²² Tento kameň, ktorý som postavil ako posvätný stĺp, bude Božím domom a zo všetkého, čo mi dáš, budem ti verne odvádzať desiatky.“

Modlime sa:

Nebeský Otče, vyznávame, že niekedy veľmi zápasíme, aby sme vedeli prijať Tvoju vôľu. Keď zrušíš naše plány a predstavy, veru sa s tým ťažko zmierime. Odpusť, prosíme, že vždy trváme na svojich plánoch, ale nevieme sa Ti prispôbiť, že by sme Ti dali voľnú ruku nad naším životom. Pritom hovoríme, že sme Tvoji. Veru, toľko biedy sa v nás nachádza, tak ťažko znášame následky našej tvrdohlavosti, potrvá nám, až si vieme uvedomiť svoju vinu a podiel na tom, čo nás dosiahlo.

Ďakujeme Ti, že vieš nás zastaviť, aj Ťa o to prosíme. Aby sme pochopili a učili sa dôverovať Ti v praxi, veriť, že konáš pre naše dobro a Tvoje plány sú pre nás tie najlepšie. My však vieme len pokaziť to dobré, čo nám pripravuješ. Daj, aby sme boli svedkami Tvojho diela v našom živote i v tomto novom školskom roku, už hoci ako sa nás to týka. Prosíme, požehnaj tých, ktorým si zveril detské duše, životy malých. Prosíme za naše deti, ktoré chodia do besiedky, aby si im otváral srdcia pred Tvojím

slovom, aby Ti rozumeli, aby pochopili, že Ťa potrebujú ako Spasiteľa. Chceš byť ich najlepším Priateľom a že Ti môžu dôverovať.

A to isté potrebujeme aj my. Ďakujeme, že si tu medzi nami. Prosíme, daj nám pežívať moc Tvojej lásky, ktorá odpúšťa, prijíma bezpodmienečne a chce zasiahnuť i nás. Duchom svojim sa nás dotkni a požehnaj nás. *Amen*

„Ja som s tebou a budem ťa chrániť všade, kam pôjdeš, a dovediem ťa späť do tejto krajiny. Neopustím ťa, kým nesplním, čo som ti sľúbil.“

(1M 28,15-16)

Milí Bratia a milé Sestry!

Jákob, mladší syn Izáka a Rebeky získal prvorodenstvo i požehnanie, po ktorom tak túžil, avšak nestalo sa to regulárnym spôsobom. Následkom toho musí utekať pred hnevom svojho podvedeného brata Ezava, pričom krycie meno jeho cesty je nájsť si nevestu z domu jeho matky. Počas tejto cesty do neznáma prežíva Jákob noc, ktorá poznačí celé jeho ďalšie putovanie. Totiž tam, pod holým nebom, kde je úplne sám, sa mu v noci zjaví Hospodin a Jeho sláva.

Je to veľmi významný moment Jákovovho života. Totiž ten, komu tak veľmi išlo o požehnanie, kto bol chytrý, aby získal cestu k požehnaniu (t.j. prvorodenstvo ako Božie vyvolenie v rámci rodiny – veď každý prvorodený patrí Hospodinovi), bol ochotný aj podvádzať, len aby neprišiel o požehnanie. Avšak Hospodina, ktorý požehnáva, Jákob nepoznal, ešte s Ním nemal stretnutie. Mohli by sme povedať, ako sa aj bežne stáva, že Jákovovi išlo o dar, ale nie o darcu. Predpokladám, že sa občas prichytíme aj my, že takto zmýšľame, chceme od Neho Jeho dary – ochranu, zdravie, hmotné zabezpečenie, pohodu... ale na Ňom samotnom nám už nezáleží.

Teda Jákovovi išlo o požehnanie. Avšak bez Hospodina to nejde, požehnanie je viazané na Jeho osobu. A tu, počas tejto noci, vo sne sa mu zjaví Ten, kto požehnáva. Jákob nepoznal Hospodina takto osobne, vo sne však vidí úžasné zjavenie Jeho slávy. Toto stretnutie nie je len vidina, ale taký zásah do Jeho života, ktorý ho rozhodne zmení.

Mimochodom, ťažko si vieme tento celý výjav predstaviť, asi sa nenájdu k jeho opísaniu vhodné slová. „*Videl rebrík postavený na zemi, ktorého vrchol sa dotýkal neba. Boží anjeli po ňom vystupovali a zostupovali. Nad ním stál Hospodin a hovoril*“. Aký bol ten rebrík, ako stál na zemi, čo bolo vidieť tam hore, ako na ňom vystupovali a zostupovali Boží anjeli, ako a akého videl Jákob Hospodina? Samé otázky, na ktoré sa nenachádza uspokojivá odpoveď. Avšak podstatné tu je, že otvorené nebo odkrýva niečo z toho, čo my pozemskými slovami a skúsenosťami ťažko vieme opísať, veď čo je tu pred očami, je nadpozemské.

Jedno je však isté a podstatné – že Hospodin prehovoril k Jákovovi. Teraz si môže uvedomiť, že Hospodin je živý Boh, ktorý nie je nemý, ktorý má čo povedať svojim a ktorý aj jeho pozná. Veď hovorí s ním. Vie nadviazať kontakt s človekom.

Predovšetkým sa mu predstaví: „Ja som Hospodin, Boh tvojho otca Abraháma a Boh Izáka“. Som Boh tvojich otcov, Boh, ktorý ich vyvolil, viedol, a vytýčil im cestu a cieľ. Takto ho Jákob ešte nepoznal. On patrí do línie týchto predkov, Abraháma a Izáka a preto je aj dedičom zaslúbenia, ktoré oni prijali od Hospodina.

Bratia a Sestry, dokážeme vôbec zhodnotiť, čo toto stretnutie pre Jáкова znamenalo? Sám, opustený, iste bojujúci aj so svojím svedomím, dosiahol síce, aby bol požehnaný, ale zároveň sa stal utečencom, bezdomovcom v cudzej krajine. Sám, bez ľudskej opory a spoločnosti – a zrazu sám Hospodin sa ho ujíma, aby ho posilnil. Predstaví sa a potvrdí mu svoje zaslúbenia; tomu, kto nemá momentálne nič okrem palice, o ktorú sa opiera: „Zem, na ktorej ležíš, dám tebe a tvojmu potomstvu. Tvojho potomstva bude ako prachu zeme. Rozmnožíš sa na západ i na východ, na sever i na juh. V tebe a v tvojom potomstve budú požehnané všetky rody zeme. Ja som s tebou a budem ťa chrániť všade, kam pôjdeš, a dovediem ťa späť do tejto krajiny. Neopustím ťa, kým nesplním, čo som ti sľúbil“. Aké obrovské zaslúbenie!

Chcem ešte poznamenať, že to všetko odznie bez toho, aby Hospodin Jákovovi len niečo vytkol alebo naznačil, že napáchal doma nepekne veci... Tomu sa hovorí *milosť*. Milosť nekladie podmienky, milosť dáva, komu chce, a to bez zásluh. Tomuto človeku sa On zaväzuje svojou vernosťou, že ho neopustí, že s Ním môže vždy počítať. Veru, Jákob si to nezaslúži, ale napriek tomu, ako podviedol otca a brata, Hospodin mu ponúka svoju spoločnosť, ochranu a prijíma ho do zväzku otcov, ktorých sa zaviazal požehnať.

Milosť Božia totiž nie je podmienená našou dobrotou, kajúcnosťou či hocíjakým záväzkom. Samozrejme, nadíde raz ten čas, keď sa Jákob bude musieť vysporiadať s tým všetkým, v čom sa previnil – teda aby sme si nemysleli, že Boh len tak prehliadne naše priestupky. On ich berie vážne, ale prv ponúka svoju prítomnosť a požehnanie a až keď človek chodí s Ním a bude môcť plne prežívať svoju odkázanosť na Neho, môže dospieť k pravému poznaniu seba samého aj svojich hriechov a tak dôjsť k pokániu a usporiadaniu si vzťahu s Hospodinom i s človekom, ako aj so sebou samým.

Aká vzácna noc to bola! „Keď sa Jákob prebudil zo spánku, povedal: Naozaj, Hospodin je na tomto mieste, a ja som to nevedel!“ Po sne sa Jákob zobudí a zrazu si uvedomuje, čo znamená dostať sa do Božej prítomnosti. „Bál sa a povedal: Akú hrôzu vzbudzuje toto miesto! Nie je to nič iné ako Boží dom, toto je nebeská brána.“ To nie je bežný strach, ale tá pravá bázeň pred Hospodinom, keď si človek pomyslí, kto je On a kto som ja? Hodný odsúdenia a požehnaný milosťou. Prežívanie Božej prítomnosti dáva uvedomiť si človeku svoju biedu, ničomnosť a vzbudzuje údiv nad tým, že On ma zachoval, ba sa ku mne hlási a ma pozdvihuje k sebe. Jákovov znekludňujúci pocit je z toho, že pochopil: Hľa, bránu nebeskú predo mnou otvoril, svoju slávu predo mnou odhalil – a ja toho nie som hoden.

Avšak keď sa Jákob prebudí na nové ráno, tak je to iný človek. Človek, ktorý mal stretnutie so živým Bohom, ktorý prijal s vierou to neuveriteľné zaslúbenie Jeho

prítomnosti, pomoci, ochrany a požehnania. Vo svojej ceste bude môcť pokračovať s prijatím zaslúbenia jemu osobne danému: „Ja som s tebou a budem ťa chrániť všade, kam pôjdeš, a dovediem ťa späť do tejto krajiny. Neopustím ťa, kým nesplním, čo som ti sľúbil.“

Jákob bude pokračovať vo svojej ceste aj naďalej sám, ale predsa už nebude sám. Totiž na znak vďačného prijatia tohoto zaslúbenia urobí **dve veci**. „Jákob včasráno vstal, vzal kameň, ktorý mal položený pod hlavou, postavil ho ako posvätný stĺp a zvrchu ho polial olejom. Tomu miestu dal meno Bétel. Pôvodne sa to mesto volalo Lúz.“ Teda **jednak** toto miesto označí posvätným i zároveň pamätným kameňom, na ktorom vykoná úlitbu, čiže obeť. Vlastne postaví oltár, ku ktorému sa bude môcť vrátiť. Zároveň toto miesto premenuje – podľa mena to malo byť akési posvätné miesto tamojších pohanských národov, ale pre Jákoba je to miesto menom Bétel, čiže dom Boží. Teda tu tým vyznáva Hospodina ako svojho Boha.

Druhé, čo urobí, je odpoveď na zjavenú milosť. Prijíma ju a spoľahne sa na Božie zaslúbenie. „Ak bude so mnou Boh, ak ma bude chrániť na ceste, na ktorú som sa vydal, ak mi dá chlieb na jedenie a šaty na oblečenie a šťastne sa vrátim do domu svojho otca, Hospodin bude mojím Bohom. Tento kameň, ktorý som postavil ako posvätný stĺp, bude Božím domom a zo všetkého, čo mi dáš, budem ti verne odvádzať desiatky.“ Čiže **berie Hospodina za slovo** – to je vymoženosť viery. A nielen prijíma Božie zaslúbenie na cestu, ale aj sám sa zaväzuje a skladá sľub, že vtedy, keď sa to všetko naplní a môže sa ako Boží požehnaný vrátiť domov, bude môcť povedať o Hospodinovi, Bohu Abraháma a Izáka, že On je aj Boh Jákoba.

Objaví sa tu aj jeden nový prvok, časť tohoto sľubu, v ktorom sa zaväzuje za svoj prejav vďaky odvádzať Hospodinovi desiatky. Je to po Abrámovi, ktorý dal desiatky Melchisedekovi (1M 14,20) – druhý výskyt desiatok v Písme. Vidíme, že nezaväzuje ho k tomu Hospodin, ale on **sám sa tak dobrovoľne** rozhoduje. Je to pozoruhodné usmernenie aj k možnosti dobrovoľného prejavovania našej vďačnosti.

Bratia a Sestry, popri všetkom pochybnom, čo Jákob urobil, je pozoruhodné, ako mu veľmi záležalo na požehnaní. Ako je to s nami? Túžime po požehnaní? To je dobré. Pretože požehnanie je aj pre nás pripravené. Nebeský Otec nás požehnal vo svojom Synovi. Pri Jeho narodení mohli pastieri vidieť tiež otvorené nebo a Jeho slávu. O Ňom je napísané, sám Pán Ježiš o sebe hovorí: „Amen, amen, hovorím vám, uvidíte otvorené nebo a Božích anjelov vystupovať a zostupovať na Syna človeka.“ (Jn 1,51) V Ňom sa pred nami otvorila nebeská brána. Apoštol Pavel píše o tom nasledovne: „Požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás požehnal všetkým duchovným požehnaním cez naše spoločenstvo v Kristovi v nebesiach“ (Ef 1,3). **Amen**

Modlime sa:

Pane Ježišu Kriste, ďakujeme, že príbehom o Jákovovi aj pred nami odhaľuješ svoju nepochopiteľnú lásku, ktorou hľadáš tých, čo po Tebe túžia. Chválim ťa za to, že nekladieš podmienky, nehľadáš na naše nedostatky, ale práve naše bieda

a odkázanosť Ťa vedú k tomu, aby si nám ponúkol to, čo potrebujeme. Seba samého, svoju lásku a prítomnosť, lebo Ty si to požehnanie, ktoré obohatí a naplní náš život.

Prosíme, odpusť, že niekedy zmýšľame o požehnaní celkom mýlne. Uč nás objavovať, prijať a aj ďakovať za veci, ktoré síce nie sú podľa našej chuti, no predsa sú skrytým požehnaním v našom živote. Ďakujeme, že k nám hovoríš, že si sa predstavil ako Vykupiteľ, ako najlepší priateľ, ktorý nás chce životom sprevádzať. A ďakujeme, že si nám otvoril nebo a vstup do neho svojou zástupnou smrťou za naše hriechy. Chválime Ťa za to a prosíme, daj, aby sme sa my nevzdialili od Teba, však Ty nepochybne chceš nás sprevádzať. Nech práve naše starosti, trápenia a žiaľ nám pomôžu uzrieť tú cestu, ktorú si nám otvoril a vedú nás bližšie k Tebe. Nech po skrytých cestách požehnania Ťa ešte lepšie poznávame a vrúcnejšie milujeme.

Prosíme, buď blízko k zarmúteným, plačúcim, trúchliacim, potešuj ich. Tých, ktorých život púť končí, priviň k sebe, daj úľavu od bolesti a trápenia nemocným, pozdvihni klesajúcich, potešuj opustených, utekajúcich, všetkých „Jákovov“ ubezpeč o svojej prítomnosti a vernosti - a konaj v nás všetkých svoje dielo, aby sme mohli byť požehnaní a požehnaním pre svoje okolie. *Amen*